

EŞCİNSELLİK

-Sapkınlıktan Meşru Bireysel Tercihe-

1990'larla birlikte cinsel eğilim/tercih hakları anlayışı bağlamında eşcinsellik başta olmak üzere diğer birçok cinsel sapma normal görülmenin de ötesinde, insanlık tarihi boyunca mensuplarının uğradıkları mağduriyetlerden bahsederek bir itibar iadesinden bahsedebilir hale gelinmiştir. Son yıllarda yapılan araştırmalar ise eşcinselliğin her geçen daha da yaygınlaştığını göstermektedir.

Celaleddin VATANDAŞ

52

Bilindiği üzere, insan, öncelikle fizyolojik hayatını, takiben psikolojik ve sosyal hayatını oluşturup şekillendiren birçok güdü ile doğar. Bu güdülerle ilgili söylenebilecek özelliklerden birisi, kuralları ve sınırı olmayan bir istek oluşturmalarıdır; isterler; kendileriyle ilgili her şeyi isterler; fizyolojik olarak sınırsız olmamakla birlikte sınırsızca isterler. Örneğin *sahip olmak* güdüsü dikkate alınarak ifade edilecek olursa, sınırı

yoktur bu güdünün isteklerinin; istedikçe ister; her şeyi ister... *güvende hissetmek*, *beğenilmek*, *sevilmek*, *takdir edilmek* güdülere hep aynıdır. Fizyolojik bir sınırı olmakla birlikte *açlık*, *susuzluk* da sınırsız bir istek olarak açığa çıkar; acıkan kişi her şeyi yemek ister, her şeyi yiyebileceği hissindedir; ama fizyolojik potansiyeli zorunlu bir şekilde sınırı koyar ve doyuma ulaşır. Burada esas konumuz olan *cinsiyet* de benzer durumdadır; sı-

nırsız bir istek ile varlığını hissettirir; organizmayı harekete geçirir; fiziksel sınırı olmasına rağmen doymaz, doymak istemez... Genel bir tespit olarak ifade etmek gerekirse güdülerin istekleri sınırsız ve doyumsuzdur; sınırsız ve doyumsuz bir iştiaqla organizmayı harekete geçirirler.

Fizyolojik açıdan *insan* doğan varlığın kimliğiyle, kişiliğiyle, karakteriyle *İnsan* olabilmesi için güdülerin sınırlanması,

güdülerinin kurallı hale gelmesi gerekmektedir. Yoksa *İnsan* olmaz; canı olur, sapık olur, normal dışı olur... Güdülerin isteklerini ise *ayıp*, *günah* ve *yasak*'lar sınırlar; böylelikle potansiyel *insandan* gerçek *İnsan* oluşur. *İnsan*'ı inşa eden *ayıp*, *günah* ve *yasak*'ın kaynağı ise din, ahlak, hukuk ve diğer toplumsal değerlerdir. Bunlar sayesinde, annesinden *potansiyel olarak insan* doğan varlık, toplum içinde gerçek *İnsan*'a dönüşür.

Burada açıklamaya çalıştığımız durum, Freud'da id (alt benlik) ve süper ego (üst benlik) isimleriyle karşılığını bulmuştur. Freud'un *içimizdeki doyumsuz hayvan* olarak tanımladığı ve id (alt benlik) ismini verdiği şey, güdülerin sınırsız ve doyumsuz istekleridir. Freud'a göre id kişinin *ilkel benliğidir*; hazzın doyumunu ilkesine göre çalışır. Hiçbir sosyal kuralı önemsemeyen id'in tek istediği, isteğinin anında yerine getirilmesidir. İd baskın olarak bebeklerde görülür bu nedenle id için aynı zamanda *kişiliğin çocuksu tarafı* da denilebilir. İnsan olabilmek için bu *doyumsuz hayvanın* kontrol edilmesi gerekmektedir. Bunu Freud'un *üst benlik* veya daha bilinen ismiyle süper ego dediği şey yapar. Süper ego, kural ve değerler bütünlüğü içinde insana yön verir; id'i kontrol eder. Freud'un bireydeki karşılığını *vicdan* olarak tanımladığı süper ego, aile, anne ve baba, çevre, okul, din, geleneklerden öğrenilenlerle oluşur. Bireyin iyi ya da *kötüyü* birbirinden ayırmaya başladığı süreçlerde gelişir ve olgunlaşır. Ancak bu id-süper ego karşılığında birey için önemli bir durum açığa çıkar. Eğer id-süper ego ilişkisinde id baskın olur ve süper ego pasif kalırsa, kişilik olarak sorunlu, bencil, kendini evrenin merkezine almış bir birey oluşur. Süper ego baskın olur ve id pasif kalırsa, bu sefer de yine kişilik olarak sorunlu, zayıf, iradesiz, silik bir birey oluşur. Önemli olan ikisini dengeleyebilmektir. Freud bunu *ego* (benlik) olarak tanımlar. Freud'un sözüyle *ego şahlanmış bir at üzerindeki şövalye gibidir*. Veya id ile süper egonun isteklerini uzlaştırmaya çalışan bir *hakemdir*. Kısaca id ve süper ego arasında dengeleyici unsurdur.

Bu açıklamaları takiben *cinsellik* güdüsüne dönelim; daha önce genişçe açıklandığı üzere cinsellik insanın temel güdülerinden birisidir ve buradaki açıklamalar bağlamında ifade etmek gerekirse kontrol edilmek zorundadır. Kontrol edilmeyen cinsellik, Freud'un benzetmeleriyle *kontrolsüz vahşi hayvan* gibidir. Dini, kültürü, ahlak sistemi, hukuk sistemi her ne olursa olsun insanlığın ortak bir tecrübesi olarak ifade etmek gerekirse, *insan* olabilmek için diğer güdülerin kontrol edildiği gibi cinsellik de kontrol edilmiştir. Kontrolü sağlayan mekanizmalar toplumdaki topluma

değişebilir; bu kontrolün sınırlarında değişmelere yol açabilir, ama şu önemli bir durumdur ki, güdülerini kontrol etmemiş toplum yoktur. Cinselliğe ilişkin kontrollerin önemli bir kısmını ise *cinsel yönelişe*¹ ilişkin kontroller oluşturmaktadır. Eşcinselliğin² yasaklanması da bu bağlamda anlam kazanmaktadır. Burada şu da son derece önemlidir: Cinselliğe ilişkin kontrolün dışında kalan ve o kontrol sistemi içerisinde *sapma* olarak nitelenen durumların varlığı, hiç bir zaman söz konusu sapmaların normallüğünün ölçütü olarak değerlendirilmemiştir. Her toplumda cinayetin, hırsızlığın yasaklanmış olmasına karşılık sapma niteliğinde gerçekleşen cinayet veya hırsızlıkların var olmasının cinayet veya hırsızlığın meşruluğunun gerekçesi olamayacağı gibi.

Eşcinselliğin sapma boyutunu aşarak, toplumsal bir kabul boyutuna ulaştığı yerlerden birisi olan Antik Yunan toplumunu istisna edersek³ eşcinsellik her zaman bir sapma olarak görülmüş ve toplumlar bu sapmaya ilişkin farklı boyutta ve dozajda tepki vermiştir. Hatta XIX. yüzyıla kadar bu sapmanın üstü örtülerek ve bu sapmaya mensup olanlar bir kategori olarak görülmeyerek, potansiyel açıdan benzer eğilimlere sahip kişilerin durumlarına *meşruluk* aramaları dolaylı bir şekilde de olsa engellenmiştir. Çünkü insanlık tecrübesi bunu göstermiştir ki kötülüklerin, yanlışlıkların deşifre dilemesi *ibret almaya* değil, *örnek almaya* yol açmaktadır.

Eşcinseller toplumsal bir kesim olarak ilk defa XIX. yüzyılda görülmeye başlanmıştır. İlk defa da tıp literatüründe yer bulmuştur. Eşcinsellik tıbbi söylemin bir parçası olarak Macar Doktor Karl Maria Kertbeny tarafından 1869 yılında Almanya'da kavramsallaştırılmıştır. İngilizcede ise 1890'larda seksolog Havelock Ellis'in incelemelerinde ve insanın cinsel deneyiminin çeşitlilikleri ile ilgili sınıflandırmasında bu terimi kullanmasıyla birlikte yaygınlık kazanmıştır. Fakat eşcinsellik yakın zamana kadar bir sapkınlık olarak görülme-ye devam etmiştir. Örneğin B. Seebohm ve G. R. Lavers'in 1951'de yazdıkları, *İngiliz Hayatı ve Boş Zaman Anlayışı* adlı sosyolojik çalışma, o yıllardaki eşcinselliğe ilişkin toplumsal kaygılara söz-

cülük yapmıştır. Söz konusu çalışmada eşcinsellik ve eşcinsel bireyler, ahlak bozucu ve yozlaştırıcı olarak tasvir edilmiştir. Buna ek olarak eşcinselliğin, bir ulusun zayıflığını ortaya koyduğunu ve aynı zamanda da bu zayıflığın nedeni olduğu ifade edilerek, uyarıda bulunulmuştur. Bu dönemde Kuzey Amerika'da da eşcinsellere karşı polis müdahalelerinde de ciddi bir artış söz konusudur⁴.

Eşcinselliğe ve eşcinsellere yönelik anlayışta büyük değişim 1960'larda yaşanmıştır. 1960'lı yılların bazı Batı toplumlarında *cinsel yönelimini* açıklayanlara rastlanır olmuş, politik açıdan daha aktif ve eşcinsel organizasyonlar daha görünür hale gelmeye başlamıştır. Üstelik eylemci eşcinsel erkekler, mevcut cinsellik ve toplumsal cinsiyet normlarına meydan okuyarak eşcinselliğin -anormal olmak bir yana- *herkesin içinde duyduğu* ancak toplum ve aile tarafından bastırılan *doğal bir özellik* olduğunda ısrar etmeye başlamışlardır. 1969 yılında New York Greenwich Village'daki Stonewall adlı eşcinsel barına düzenlenen polis baskını sırasında o bölgede yaşayan eşcinseller, polisle çatışmış ve tercihlerinin bir hak olduğu iddiasında bulunmuşlardır. Eşcinsel özgürlüğü hareketi için bir simge haline gelen Stonewall, yıllar geçtikçe eşcinsel direnişi ve baskısının diğer ismi haline gelmiştir. 1973 yılında Amerikan Psikoloji Derneği'nin, 1990 yılında da Dünya Sağlık Örgütü'nün eşcinselliğin *doğal bir durumu* kabul etmesi ve eşcinselliği ruhsal hastalıklar listesinden çıkarması, bu tür cinsel yönelime sahip bireylerin sosyal açıdan görünürliğini daha da artırmıştır.

1990'larla birlikte *cinsel eğilim/tercih* hakları anlayışı bağlamında eşcinsellik başta olmak üzere diğer birçok cinsel sapma normal görülmenin de ötesinde, insanlık tarihi boyunca mensuplarının uğradıkları mağduriyetlerden bahsederek bir itibar iadesinden bahsedebilir hale gelinmiştir. Son yıllarda yapılan araştırmalar ise eşcinselliğin her geçen daha da yaygınlaştığını göstermektedir. ABD (2009), Kanada (2005), Avustralya (2005), İngiltere (2009-2010), Norveç (2010) olmak üzere 5 ülkede farklı yıllarda yapılan araştırma sonuçlarına göre en yüksek eşcinsel oranı %67, biseksü-

el oranı ise %59 olarak rapor edilmiştir. Araştırma sonucuna göre sırasıyla ülkelerdeki biseksüel oranı %55, %42, %59, %33, %42 olarak belirlenmiştir. Eşcinsel oranı ise yine sırasıyla ülkelerde %45, %58, %41, %67, %58 olarak belirlenmiştir. Kadınlar erkeklere oranla daha fazla kendilerini biseksüel olarak tanımlamaktadırlar⁵.

Eğer bu araştırmanın bulguları gerçekse, eşcinselliği düşünülmenin de ötesinde yaygın göstererek haklarını savunma anlayışının etkisini taşıyamıyorsa, yaşananlar ve gidışat insanlık için son derece ciddi bir sorundur. Çünkü cinselliğin kontrol edilme ihtiyacı, dinlerin, kültürlerin ve hukuk sistemlerinin yeme-içme eylemlerine getirdikleri sınırlama ve kontrol ihtiyacının çok ötesinde anlamlar taşımaktadır. Dinler, kültürler ve hukuk sistemleri açlık ve susuzluk güdüsünü kontrol ederken bireyin biyolojik varlığını ve bazen de toplumsal kimliğinin göstergesini⁶ koruma amacı taşımaktadır. Yeme-içme eylemlerine getirilen kontrol ve sınırlamaların ihlali, ihlal edenin kendisinden başkasına zarar vermez. Ancak cinsellik ile ilgili kontrol ve sınırlama ihtiyacı böyle değildir. Cinsellik, bireysel ve toplumsal var oluşun ekseninde yer alan bir güdüdür. Cinselliğin kontrolsüzlüğü veya mevcut toplumsal yapıdaki kontrol mekanizmalarının devre dışı bırakılıp sınırların aşılması, başta bireysel kimlik ve kişiliğin inşasında muadili olmayan aile kurumunu tahrip etmektedir. Aile kurumunun bireyleri ilgilendiren bu son derece önemli işlevinin yanı sıra, insanın doğal bir ihtiyacı olan toplumsallığı sürdürme ve toplumun sürekliliğini sağlama işlevleri de vardır ve aile kurumunun tahribi tüm bunları da tehdit etmektedir. Bireysel ve alışılmışın dışındaki cinsel eğilimlerin kabul görmesi mevcut kültürel sistemleri, ahlak anlayışlarını tepetaklak etmektedir. *Yenisi inşa edilir* söylemi, kültür sistemlerinin, ahlak anlayışlarının kısa süreli inşa eylemleri olmadığı gerçeğinin bilinmediğini göstermekten başka bir şey değildir. Ekolojik çevreye küçük bir müdahale bile dengeleri alt üst ederken ve bu konuda haklı bir çevreci hassasiyet gösterilirken, aynı hassasiyetin kurumsallaşmış insani yapıların tahribi karşısından gösterilmemesi son derece manidardır.

Günümüzde Hollanda, Belçika, Norveç, Danimarka, İspanya gibi ülkelerde ve ABD'nin bazı eyaletlerinde aynı cinsle sahip bireylerin yasal olarak *evlenmeleri* mümkündür. Bu tespit bile yaşanan insanlık travmasını göstermesi açısından son derece önemlidir. *Evlilik* insanlığın en temel kurumlarından birisidir ve gerek biçimi ve gerekse işlevi insanlık tecrübesinin etkilerini taşımaktadır. Eşcinsellerin, gerçekleştirdikleri sapmaya yasal bir gerekçe bulup alenileştirmeleri *evlilik* olarak nitelenemez. Çünkü onların birliktelikleri evlilik kurumunun tüm anlam ve işlevlerinin dışında bir durumdur. *Eşcinsel evliliği* adı altında gerçekleşen ve gittikçe yaygınlaşan şey, bir sapmanın *yasal meşruiyet* bulmasından başka bir şey değildir. Bu arada başka bir şey daha gerçekleşmektedir. İnsanlığın ortak tecrübesi olan cinselliğe ilişkin dini/ahlaki kuralları reddetmeyi kendisine ölçü kabul eden modern kültür *cinsel sapsmalara* giden yolların önünü her geçen gün daha da açmaktadır. Bunu yaparken bireysellikte toplumsallığın irtibatında yer alan cinselliğin gereği ve cinsel güdünün karşılanmasının meşru yolu olan nikâhın gerekliliğini tartışmaya açmış bulunmaktadır. Nikâhın doğal olmadığı, zorlama olduğu ve özgürlükleri kısıtladığı anlayışını yerleştirmeye başlanmış bulunmaktadır. Bunun sonucunda da *nikâhsız beraberlik* denilen bir anlayışı oluşturup her geçen gün daha da yaygınlaştırdı. Her zaman olduğu gibi, kitle iletişim araçları da bu sürecin en önemli araçları oldu.

Normal Olan Sapkın, Sapkın Olan Normal

Eşcinsel sapsması 1960'lardan sonra politik ve yasal desteklerle kendisini meşrulaştırma sürecine girerken ilginç bir şey yaşanmaya başlanmıştır. Eşcinsel zihniyet, eşcinsel olmayan insanları cinsel hayatları nedeniyle suçlayamamış, ama kendisini *normal* eksenine oturttukları diğerlerini *sapkın* olarak nitelemeyi başarmıştır. Bu yapılırken de psikolojinin bazı bulguları ve kavramları çok ustalıkla kullanılmıştır. Artık eşcinsel olmayan ve eşcinselliği olumlu değerlendirmeyenler *hastadır, sapkındır*.

Eşcinsel olmayanları *sapkın* ve *hasta* gösterme çabalarının temel kavramı fobidir⁷. Eşcinselliğe ve eşcinsellere yönelik olumsuz duygu ve düşüncelere sahip olanlar fobik olmakla itham edilmişlerdir. Bu bağlamda *homoerotikfobi* (1967), *antihomoseksüellik* (1971), *homoseksfobi* (1974), *homoseksizm* (1976), *heteroseksizm* (1978), *homonegativizm* (1980) gibi çeşitli kavramlaştırmalara gidilmiştir. Ancak yaygın şekilde tercih edilen kavram *homofobi* olmuştur. Bu da ilginç bir kavramlaştırmadır; çünkü *insandan korkmak* anlamına gelmektedir ve böylelikle vurucu etkisi oldukça artırılmıştır.

Homofobi terimi ilk olarak 1960'larda ortaya çıkmış, George Weinberg'in 1972'de yayınlanan *Society and the Healthy Homosexual* (Toplum ve Sağlıklı Eşcinsel) kitabını yayınlamasıyla literatürde yerini almıştır. Yalnız homofobi terimi, ilk kullanıldığından bu yana dikkate değer bir biçimde farklılaşmıştır. İlk kullanımıyla homofobi, eşcinsellere yakın çevrelerde bulunma korkusu biçiminde tanımlanmaktaydı. Sonraki kullanımlarda Weinberg'in kullandığından çok daha kapsamlı bir anlamı içerecek biçimde dönüşüm geçirmiştir⁸. Homofobi'nin ulaştığı son anlamı ile eşcinselliğe ve eşcinsellere yönelik olumsuz duygu ve düşünce sahipleri psikolojik açıdan hasta, duygu ve eylem olarak *sapkındırlar*. Bu iddialar ise bilimsel kılıflar altında son derece ustalıkla savunulabilmektedir. Bilimsellik kılıfı ile iş yapan homofobi ile ilgili olarak şu tespitler oldukça önemlidir: *Güçlü homofobik tutumlar sergileyenler, diğerlerine göre, genellikle; Kadından çok erkektirler, cinsiyet rollerine ilişkin olarak geleneksel tutumlara sahiptirler, güçlü dini inançlara sahiptirler, benzer olumsuz tutumları olan arkadaşlara sahiptirler, ırkçı ve cinsiyetçi önyargıları vardır ve otoriterdirler, gey ve lezbiyenlerle çok az kişisel etkileşimleri olmuştur, yüksek derecede sosyal üstünlük yönelimine sahiptirler, eğitim düzeyleri görece daha düşüktür*⁹. Bu tanımlamada ve benzerlerinde *cinsiyete ilişkin geleneksel tutumlara sahip olmak* ve *güçlü dini inançlara sahip olmak* dolaylı bir şekilde olumsuzlanarak sadece eşcinselliğe itirazları olanlar aşağılanmamakta, aynı zamanda insanlı-

ğın toplumsal tecrübeleri ve dinler de aşağılanıp, dışlanmaktadır.

Eşcinselliğe ve eşcinsellere yönelik olumsuz duygu ve düşünce sahiplerinin ne düzeyde *sapkın* ve *hasta* oldukları ilginç ve son derece manidar eşleştirmelerin aracılığıyla da takdim edilmiştir. Bunun tipik bir örneği olarak Elisabeth Young-Bruehl'un, *The Anatomy Of Prejudices* (Önyarguların Anatomisi) adlı kitabı dikkate alınabilir. Bu kitapta eşcinselliğe ilişkin olumsuz duygu ve düşünceler anti-semitizm ile eşleştirilmiştir. O'na göre homofobi olarak kategorize edilen kimseler *takıntılı*, *narsistik* ve *histerik* kategorilerinin çeşitli kombinasyonlarına sahip kimselerdir¹⁰.

Eşcinselliğe ve eşcinsellere yönelik olumsuz duygu ve düşünce sahiplerinin hastalıklı kişiler oldukları ve hastalıklarının da psikolojik olduğu iddiası öylesine yaygın hale getirilmiştir ki, birçok kişi tarafından bunun bilimsel bir tespit olduğu bile sanılmaktadır. Bu açıdan *bilimsel* bir makale de örneğin şu tür bir tespitle karşılaşmak son derece normal hale gelmiştir: *Her ne kadar eşcinselliğin bir hastalık olmadığı bilimsel olarak kabul edilmiş bir gerçek olsa da...*¹¹. Hâlbuki *eşcinselliğin bir hastalık olmadığı* bilimsel olarak tespit edilmiş değildir. Esasen eşcinselliğin bir hastalık olduğunun veya olmadığına bilimsel tespiti de pek mümkün görünmemektedir. Çünkü eşcinsellik tercihi, biyolojik, organik, olgusal bir tercih değildir. O daha çok ve hatta tamamen bir inanç ve hayat tarzı tercihidir. Nesnel olgularla ilgilenen ve ilgi alanı bununla sınırlı olan bilim ise değer yargıları veya hayat tarzı tercihlerini inceleyemez. Özellikle de bir tercihin veya hayat tarzının doğru, diğerinin yanlış veya birisinin diğerinden daha üstün olduğu bilimin konusu değildir. Örneğin hiç kimse çıplaklığın giyinik olmaktan daha ahlaki olduğunu bilimsel olarak ispatlayamaz; aynı şekilde karışımın doğru olduğu da bilimsel olarak ispatlanamaz. Çünkü ahlaki değer yargıları bilimin konusu değildir. Ahlaki yargılar ancak başka ahlaki yargularla değerlendirilebilir.

Modern zihniyet, eşcinselliği insanlık tarihi boyunca görmezlikten gelinen veya haksız bir şekilde karşı çıkan *bireysel meşru bir tercih*, eşcin-

selleri ise hem varlıklarıyla ve hem de haklarıyla çoğunluk karşısında korunması gereken azınlık kitle olarak takdim etmektedir. Bunu yaparken kendisini özgürlükçü, hakşinas gösterme konusunda son derece ustadır. Elbette ki haksızlığa uğrayan bir kişi bile olsa onun hakkını savunmak hakşinaslığın bir gereğidir; mağdur bir kişi bile olsa onun yanında yer almak, onun gasp edilen özgürlüğünü savunmak erdemdir. Fakat modernite esasen eşcinsellere ve eşcinselliğe ilişkin tutum ve tavırlara ne özgürlük veya ne de hakşinaslık gibi erdemler adına sahiptir. Zira öyle olsaydı sayısına, dinine ve kültürüne bakmaksızın hakları gasp edilen, özgürlükleri kısıtlanan tüm mağdurların yanında yer alırdı. Hâlbuki modernite çoğu zaman bizzat kendisi hak gasplarının, mağduriyetlerin, özgürlük engellemelerinin faili olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Bunu görmek için yakın geçmişte ve bugünün dünyasında yaşananlardan birkaç örneği hatırlamak oldukça yeterlidir. Eşcinselleri ve tercihlerini kitle iletişim araçları üzerinden savunmayı kendisine misyon edinmiş modern zihniyetin misyonerleri, aynı hakşinaslıklarını yaşadığımız bu ülkede sırf başörtüsü nedeniyle onlarca yıllık emekleri gasp edilenler karşısında hiç bir şekilde göstermedikleri gibi, üstelik çoğu zaman bu mağduriyetin faillerinin yanında yer almakta hiçbir sakınca da görmediler ve görmüyorlar. Başörtülülere yapılanlar *hak gaspı*, *özgürlük kısıtlaması*, esasen öyle olmamakla birlikte kişisel tercihin önlenmesi, başkasına zarar vermeden bir tercihin yok edilmesi zulmü değil miydi ve değil mi? Yine aynı şekilde bugünün Avrupasında sayıları 6 milyon civarında olan Müslümanlar sırf dinleri nedeniyle haksızlığa uğratılıyorlar, hakları gasp ediliyor, hatta çoluk-çocuk denilmeden kundaklanan evlerde yakıldılar, ama modern zihniyetin misyonerleri eşcinseller ve tercihleri için kullandıkları argümanların en küçük unsurunu bile bu insanlar için kullanmadılar ve kullanmıyorlar. Şurası son derece açıktır; eşcinselleri ve eşcinselliği veya buna benzer kesimleri ve eylemlerini özgürlük, bireysel tercihe saygı, hakşinaslık söylemleriyle savunan modernite, aynı şeyi çeşitli sebeplerle mağdur edilen milyonlara göstermez-

ken ve hatta birçok durumda bu mağduriyetlerin bizzat faili veya faillerinin yandaşı olurken üstünü ustalıkla örttüğü bir gerçeği gözler önüne seriyor. O da dinle ve ilahi olanla kavgasıdır. Modernite, Avrupa toplumlarının toplumsal ve tarihsel koşullarında varlık nedeni olarak bulduğu dine ve ilahi olana karşıtlığı, varlığının temel unsuru kılınmış durumdadır. Dolayısıyla dinler veya ilahi olan şeyler açısından kabul edilmeyen her şeye özgürlük, bireysel tercihe saygı, haksızlık söylemleriyle taraftar olup, tam bir misyoner edasıyla bunların savunmasını yaparken, dinler veya ilahi olan şeyler açısından kabul edilen ve savunulan her şeye itiraz etmekte veya dine veya taraftarlarına yönelik haksızlıklara, sessiz kalmaktadır. Aslında yaşanmış ve yaşanmakta olan dinle ve din üzerinden ilahi olanla kavgadır; başka bir şey değil.

Dipnotlar

- 1 Cinsel yönelim kavramı bireyin kendisini hangi cinsle ait hissettiğini değil, hangi cinsten kişilere cinsel ilgi duyduğunu ve erotik nesne seçimini ifade etmektedir. İnsanın cinsel yönelimi karşı cinsle (heteroseksüel), kendi cinsine (homoseksüel/eşcinsel) ya da her iki cinsle birden (biseksüel) olabilir. Eşcinsellik genellikle bir çatı kavram olarak kullanılmaktadır. Kadın ve erkek eşcinsellere yönelik farklı kavramlar kullanılmaktadır. Lezbiyen (lesbian): Kendi cinsine yönelik duygusal, fiziksel ve cinsel yönelimi olan kadınları ifade etmek için kullanılır. Gey (gay): Kendi cinsine yönelik duygusal, fiziksel ve cinsel yönelimi olan erkekleri ifade etmektedir.
- 2 Eşcinsellik ile ilgili olarak halk düzeyinde tamamen denecek oranda, okumuş kesimde de büyük oranda yapılan bir yanlışlık vardır. Bu yanlışlık bir tercih olarak eşcinsellik ile doğuştan gelen eş cinsiyetliliğin (eşcins) birbirine karıştırılmasıdır. Doğuştan gelen ve temelde tamamen fizyolojik bir sorun olan eş cinsiyetlilik hiç bir şekilde burada kastedilen eşcinsellik bağlamında değerlendirilemez. Burada eleştirilene konu olan eşcinsellik, fizyolojik bir temeli olmayan ve kişinin tercihleriyle ilgili olan, öğrenilmiş olan durumdur.
- 3 Antik Yunan'da, genç erkekler ve yetişkin erkekler arasında yaşanan ilişki, kutsal olarak addedilmekte ve gerçek aşkın simgesi olarak görülmekteydi. Yetişkin hayatı öğreten bir öğretmen, genç ise bir öğrenciydi. Yetişkin erkek, genellikle 30'lu yaşlarında olup hayatta tecrübeli, savaş yöntemlerinde zeki, servetinin ve evinin yönetiminde örnek gösterilebilen, ailesine karşı sorumlu, cesur, onurlu ve kendini dürüstlüğe adanmış kişi olarak tanımlanabilir. Genç erkek henüz sakalları çıkmamış, alçak gövümlü, atletik, cesur ve kendini geliştirmeye istekli olmasının yanı sıra ilişki içerisinde olduğu erkeğin onuruna leke getirmeyecek ve kendisine öğrettiklerini de öğrenmeye istekli olmalıydı. Böyle bir erkekle ilişki içerisinde olabileceği yaşı, on iki yaşlarına denk geliyordu. Yunanlı Straton, *on iki yaşında bir oğlanın tazeliği arzu uyandırır; ama on üçünde daha da hoştur. On dördünde açan aşk çiçeği daha da tatlıdır ve on beşinde cazibesi artar. On altı ilahi yaştır* diyerek oğlanın yaşıyla birlikte artan güzelliğini tanımlar. Burada henüz kadınsı özelliklere sahip, gelişmemiş, olgunlaşmamış ve yumuşak oğlan kadın rolüne bürünüyor

ve diğer erkekler tarafından cinsel açıdan bir obje olarak görülme arzulanıyordu. Yetişkin olan erkek yalnızca kur yapıp genci baştan çıkarmakla yetinmez aynı zamanda ona savaş, avcılık, hayatı doğru idare edebilme ve iyi bir vatandaş olma konularında eğitim verirdi. Toplumda tamamen meşru kabul edilen bu uygulama, genç erkeklerin yalnızca yaş bakımından değil aynı zamanda da statü bakımından üstleriyle birlikte olmaları demektir. Yunan'da, *oğlanlık* topluma kabul edilme kuralıydı. Yetişkin olan yani *erastes*, oğlan çocuğuyla yani *eromenosla* birleştiğinde, erişkin erkeğin spermi, oğlan çocuğuna erkeklik aktarıyordu. Oğlan çocuğunun bu dönemden geçmesinin belirli amaçları vardı. Çocuğu o ana kadar birlikte yaşadığı kadınların arasından çekip, yetişkin erkeğin kollarına vermek, onun edilgin ortamdan kurtarılıp iyi bir baba, iyi bir vatandaş haline getirilmesi demektir. Böylece iyi bir vatandaş olarak yetişen oğlan, ileride bir *erastes*, savaşçı, avcı olabilecekti. Buna rağmen toplumca hoş karşılanmasa da yetişkinler arasında hemcinsine yönelik aşk ve tutkunun varlığına dair kanıtlar edebi metinlerde ve vazo resimlerinde mevcuttur (Bkz: Fone, B. *Homophobia*, Picador Publishing, New York, 2000, 19, 20; Gezin, İ. *Antik Yunan ve Roma Sanatında Cinsellik ve Erotizm*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2008, 222, 223, 234; Lear, A ve E. Cantarella, *Images of Ancient Greek Pederasty: Boys Were Their Gods*, Taylor & Francis Group, London, 2008, 2-6; Sennett, R. *Flesh and Stone: The Body and the City in Western Civilization*, W.W. Norton & Company, New York, 1994, 47).

- 4 Segal, Lynne, *Ağır Çekim (Değişen Erkeklikler Değişen Erkekler)*, (Çev: Volkan Ersoy), Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1992, İstanbul, 42.
- 5 Gates GJ, Scholar.WD, "How many people are lesbian, gay, bisexual, and transgender?", The Williams Institute, April 2011 (<http://williamsinstitute.law.ucla.edu/research/census-lgbt-demographics-studies/how-many-people-are-lesbian-gay-bisexual-and-transgender/>) Erişim tarihi: 28.12.2014
- 6 Hak ve sorumlulukların dine göre tanzim edildiği bir hukuk sisteminde kişinin yeme-içmesi kimliğinin göstergelerinden birisi olarak anlam kazanır.
- 7 Bir şeye karşı duyulan korkunun, bireyin gündelik hayatını etkilemesini ifade eden fobinin psikoloji tarafından tespit edilmiş birçok çeşidi vardır. Örneğin, her insan şu ya da bu ölçüde köpektan korkar. Hafif ya da ağır, hatta ölüme neden olabilecek bir tehlike kaynağı olabilecek köpektan korkmak, olağandır ve gereklidir. Bir köpektan gelebilecek tehlike için gereken önlemleri alarak bu korkunun üstesinden gelebilmek, böylece bir köpekle fiziksel ya da duygusal temas kurabilmek düzeyinde tutulabilen köpek korkusu, hastalık bir durum olarak kabul edilemez. Çünkü bu haliyle, kişinin kontrolünden çıkmış, onun istencine hükmeden, sonuçta günlük yaşamını olumsuz yönde etkileyen bir duygu-durum değildir. Ancak kişi köpek korkusunu gündelik hayatını sürdürmez hale getirmişse, korkuyu köpeğin olgusal açıdan tehlike olmadığı durum ve anlarda da en yüksek düzeyde yaşıyorsa bu fobidir.
- 8 Plummer, David, *One of the Boys: Masculinity, Homophobia, and Modern Manhood (Haworth Gay & Lesbian Studies)*, Routledge, 1999, 4.
- 9 Franzoi SL, *Social Psychology*, NewYork, McGraw Hill, 2003, 609.
- 10 Young-Bruehl, Elisabeth, *The Anatomy of Prejudices*, Harvard University Press, 1996.
- 11 Çelik, Dilek Bilgiç, Şahin, Nevin Hotun, "Cinsel Yönelimler: Sağlık Personelinin Yaklaşımı", *Literatür Sempozyum, 2014*, Sayı:1.